

Kemija – priprema za sat

Nastavna jedinica: Titracija s pH senzorom za Arduino

Ciljana skupina: 3. razred srednje škole

Ishodi:

- Obj1. Opisati ključne korake u provedbi kiselo-bazne titracije
- Obj2. Opisati i objasniti principe rada pH senzora baziranog na Arduino
- Obj3. Prepoznati prikladne pokazatelje određivanjem točaka ekvivalencije u grafičkim ili tabličnim pH podacima

Nastavne metode: Kombiniranje Arduina s pH i temperaturnim senzorima te aktuatorima. Potenciometrijskom titracijom upravlja se ručno i dobivamo titracijsku krivulju koja se direktno upisuje u Excel tablicu. Titrant se dodaje konstantnom brzinom od 100 μ L (1,0 mL) svakih 6 sekundi.

Nastavna sredstva

Računalo s Excelom ili sličnim programom
Udžbenik Iz kemije
pH senzor za Arduino
Arduino UNO
Eksperimentalna pločica
Žice
50 ml bireta
250 ml laboratorijska čaša
Otopine HCl i NaOH

Organizacija nastavnog sata

Vrijeme	Aktivnosti	Metode / sredstva
10 min.	Demonstrirati rad birete ispuštanjem male količine vode u tikvicu. Objasniti učenicima kako čitati oznake na bireti. Svakoj grupi dodijeliti biretu i tikvicu. Učenici postavljaju svoje birete i pune ih vodom. Svaki učenik ispusti malu količinu vode (2-5 ml) u tikvicu.	bireta, tikvica

ROBOSTEM Project

Agreement no: 2019-1-RO01-KA202-063965

5 min.	Prikazati rad pH senzora temeljenog na Arduinu. Prikazati učenicima kako koristiti mjere bez rizika od razbijanja elektrode.	pH senzor za Arduino
10 min.	Grupa učenika ispire svoje birete s otopinom NaOH i pravilno odlaže otpadne kemikalije. Zatim treba ispuniti birete s 50ml NaOH otopine. Dodati 1 kap fenolftaleina u 30 ml klorovodične kiseline.	NaOH otopina, HCl otopina, fenolftalein indikator
10 min.	Učenici dodaju otopinu u intervalima po 5 ml. Nakon svakog dodavanja bilježe se vrijednosti pH. Ako se pH vrijednost drastično promjeni postupak se mijenja i dodaje se 1-2 ml NaOH po intervalu. Jedan učenik može kontrolirati zaustavni mehanizam, drugi čitati količinu a treći bilježiti pH vrijednosti u tablicu ili na papir.	Računalo, NaOH otopina
10 min.	Učenici pravilno odlažu preostale kemikalije.	

Provjera/Povratna informacija: Učenici predaju grupni laboratorijski rad koji uključuje titracijski grafikon, izračune i kratki laboratorijski izvještaj svakog člana tima. Izvješća će se ocijeniti ovisno o tome kako su učenici objasnili razlike između procijenjenih, izračunatih i promatranih vrijednosti u njihovoj titraciji. Također, ocjenjuje se i kako je učenik opisao promjene reakcije.

Ovim radom može se poboljšati integracija slabovidnih osoba u redovni nastavni proces u području koje prije nije bilo obuhvaćeno. Prethodno se pH vrijednost očitavala korištenjem pH papira koji slabovidne osobe nisu mogle očitati, ali sada je to moguće pomoću pH senzora za Arduino.

Literatura:

Kenkel, J., 2013. Analytical Chemistry for Technicians. 3rd ed. Hoboken: CRC Press, pp.99-101.

https://www.xylenanalytics.com/File%20Library/Downloads/SIA_Titration-handbook_English.pdf